

GOV-HER-NANCE

“Gov-her-nance” बुलेटिन, धनगढी उप-महानगरपालिकाक कैंयो समुदायमसे सिमवाटल हल्ला, नागरिक हुकनक जिज्ञासा ओ प्रश्न सिमोटक तथ्य पता लगाक, सक्कु नागरिक हुकन सूचित कर्ना काम कर्ता । हम्न यी बुलेटिनके माध्यमसे महिला (जन्निनक) ओ लैङ्गिक अल्पसंख्यकक मुदाहन बाहेर लावक उपमहानगरवासी ओ उपमहानगरपालिकाबीचम रहल सूचनक दूरी कम कराक लैङ्गिकमैत्री उपमहानगरके अवधारणह पूरा कर्ना लक्ष्य लेल बाटी ।

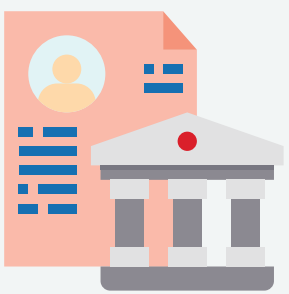
दलित समुदायक जन्निन परमपरागत गुन्द्री बुन्टी

तस्वीर : रेवती एसके

धनगढी उपमहानगरपालिका आर्थिक वर्ष (बरस) २०७७/७८ म लैंगिक समानता ओ सामाजिक समावेशीकरणक लाग् अलगाइल बजेट ओ कार्यक्रम

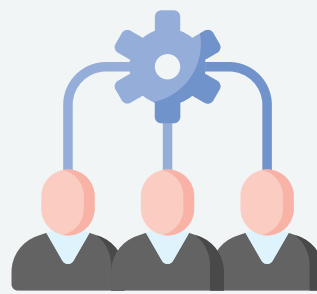
धनगढी उप-महानगरपालिका आर्थिक वर्ष २०७७/७८ क बजेटह पाँचठो शीर्षकम अलगाइल बा । (१) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह ओ सुशासन, (२) पूर्वाधार विकास, (३) सामाजिक विकास, (४) आर्थिक विकास र (५) वातावरण ओ विपद् व्यवस्थापन । इनहनमे से संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह ओ सुशासन, सामाजिक विकास, र पूर्वाधार विकास शीर्षक भितर किल लैंगिक समानता ओ सामाजिक समावेशीकरणसे जोरगिल बजेट ढइल बा । उपमहानगरपालिकाक कुल बजेट १,६८,०३,८०,९९५ रुपयामसे १,८४,३९,७८६ बजेट लैंगिक समानता ओ सामाजिक समावेशीकरणक लाग् अलगाइल बा । जोन कुल बजेटके १.१% हो ।

लैंगिक समानता ओ सामाजिक समावेशीकरणक लाग् अलगाइल बजेट:

संस्थागत विकास,
सेवा प्रवाह ओ सुशासन

रु. १,१०,९४,०००

सामाजिक
विकास

रु. ६८,८७,७८६

पूर्वाधार
विकास

रु. ४,५०,०००

जानी (नोट) : संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह ओ सुशासन शीर्षकभितर अपांग हुइल मनै ओ सीमान्तकृत समुदायके आवश्यकता पहिचान ओ सामान बैट्ना, तथ्यांक सिमोट्ना जसिन कार्यक्रम बैगिल बा । ओस्टहक, सामाजिक विकास शीर्षकभितर सीप विकास तालिम, आत्मरक्षा ओ परामर्श तालिम, लैंगिक हिंसकविरुद्ध जनचेतना अभियान, छुवाछुत ओ बालविवाहविरुद्धक अभियान जसिन कार्यक्रम बैगिल बा कलसे पूर्वाधार विकासभितर भवन निर्माण ओ फर्निचर किन्ना जसिन शीर्षक फे बैगिल बा । याकरबारेम सक्कुचीज जानक लाग् यी लिंक हेर्बी <https://dhangadhi.susasan.org/mun-detail/programmes>

हल्ला ओ तथ्य

हर साल जार बहर्ति
जैलब्यालम् धनगढी
उपमहानगरपालिकाक
ज्येष्ठ नागरिकहुकन
(बुर्हाइल मनैन्) डण्डुर
लुगा डेठा हूँ ! का यी
बाट सही हो ?

धनगढी उपमहानगरपालिका आर्थिक वर्ष २०७७/७८ के बजेटम बुर्हाइल मनैन् (ज्येष्ठ नागरिक) डण्डुर लुगा बाँटक लाग १४,८५,८५४ रुप्या अल्गौल बा । यी कार्यक्रम वडा नं. २, १०, ११, १४, १६ ओ १७ म हुइने बा । ओस्टहक वडा नं. १०, १६ ओ १७ मका एकल महिला ओ आर्थिक रूपमा कमजोर हुँक फे यी कार्यक्रमसे फाइदा हुइहिन् ।

Source: <https://dhangadhi.susasan.org/mun-detail/programmes>

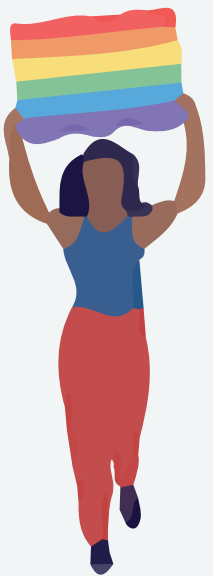
पालिकाम गठन कैगिल न्यायिक समिति हिंसा, मारपिट, छुटपत्र, थारु, जन्निन ओ छावाछाईन खाईपिई नाईदेहेल जसिन मुद्दा फे हेर्ता । लेकिन, न्यायिक समिति मेलमिलापके माध्यमसे समस्या निम्कैठा । हिंसाम परल ३५ दिनभितर न्यायिक समितिमा उजुरी कर सेवजैठा । परलब्यालम समिति पीडित पक्षह संरक्षण कर्ना आदेश फे डेह सेवठा । लेकिन, न्यायिक समितिक निर्णय चित निबुक्कल पक्ष न्यायिक समितिक निर्णय हुइलक ३५ दिनभितर जिल्ला अदालतम उजुरी कर सेवठा ।

स्रोत : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

मै आपन ठर्वसे हिंसाम परल बाटुँ ।
आजकाल ट असिन मुद्दा पालिका फे
हेर्ता हूँ । का मै पालिकाम उजुरी
कर पैम ?

सरकार सक्कु पालिकाम प्रधानमन्त्री
रोजगार कार्यक्रम लानटा । लेकिन यम्न
जन्निन् (महिलालाई) कौनो प्राथमिकता नैहो ?

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमम पालिकाम कैयोठो कार्यक्रम बा । जेम्न “क्यास फर वर्क” ओ “युवा रूपान्तरणक लाग पहल” मुख्य कार्यक्रम हो । असिन कार्यक्रमम ६०% जन्निन् सहभागिता करैना कैगिल बा । यम्नसे कामदार हुँक सड्ड ५१७ रुप्या डेहारी पैना कैगिल बा । धनगढी उपमहानगरपालिकाम फे यी कार्यक्रम चल्ती बा । कार्यक्रमम उपमहानगर आब महिला उद्यमशीलता कार्यक्रमफे लानटा । दलित ओ सीमान्तकृत समुदायके जन्निन्, एकल महिला ओ अपांगा हुइल जन्निन् विशेष प्राथमिकताम डैगिल बा । यी कार्यक्रमसे जन्निन् क्षमता विकास तालिम ओ स्वरोजगारसँग जोरगिल तालिम कर पैही । यी सक्कु कार्यक्रम बजेट निकास हुइटीकि सुरु हुइनाकैक धनगढी उपमहानगरपालिका तयारी कर्ल बा ।

स्रोत : चन्द्र बहादुर महारा, रोजगार संयोजक, धनगढी उप-महानगरपालिका

म्वा जलम धनगढी उपमहानगरपालिका वडा नं. ५ म हुइल । मै २२ वर्षके हुइनुं । म्वार पर्यारम डाइ, बाबा, दुईठो दिदी ओ मै कैक ५ जन बाटी । इनु दिदीन्के भ्वाज होरलिन् । मै छावा होक जर्मनु ट सक्कु जन खुशी रलह । मै ढिरढिर जवान हुइटी गैनु । म्वा बानीव्यवहार फे बइलटि गैल । मै छावा होक जर्मलसेफे म्वा स्वभाव छाइन्के जस्ट बा । सक्कुजन महि “छावा होक फे कसिन छाइक जस्ट व्यवहार कठ्या” कठ । महि ज्याट्या नाउँ लेक बलैठ । जौन मै यहाँ कह निर्याकठुं । परिवार ओ समाजमा महि नैमजा नजरले हेठ । कौनो मेला, टरटिहवार, भ्वाजकाजम गैलब्याला ओहाँ फे ज्याट्या नाउँ लेक बलैठ । खिभ्यैठ । घरकमनै घरीघरी भ्वाज करक लाग दबाब डेठ । लवन्डीकसड भ्वाज कर कठ । लेकिन मै समलिंगी हुइलक ओरसे लवन्डनओर मन जाइठ । सुरुसुरुम मै आपन पहिचान नुकैल रनहुं ।

सन् २०१७ के बाट हो, काठमाण्डौंम “मिस्टर जो ह्याण्डसम” कार्यक्रमके आयोजना हुइल । ओमन मै फे भाग लेनु ओ फर्स्ट रनरअपके उपाधी जित्नु । सञ्चार माध्यमम म्वार अन्तर्वार्ता आइल । टब सक्कुजन मै समलिंगी हुइठुं कैक चिहिनल ।

मै ६ बरससम डायमण्ड सोसाइटीम काम कर्नु । प्रोजेक्ट ओराक बेरोजगार हुइलक फे २ बरस होर्याकल । काम कर्ना ब्याला परिवारक मनै कुछु निकहँठ । लेकिन, आजकाल कुछ काम निकरठ,

संघरेनके संगतफे निमजा हुइटिस कैक भ्वाज करकलाग घोरनी लगैन बाट । दबाब डेठ । कबुकाल लागट कि मै बोभ होगिल बाटुं । मनम अस्ट अस्ट प्रश्न आइठ ।

सरकारसे पैना सहयोग नाईपइलकले दुःख लागठ । अब्बेसामाजिक विकास मन्त्रालयसे करिब १० लाख बजेट आइल बा । दुःखक बाट आर्थिक वरस सुरु हुइलक ६ महिना गैलसेक्याकलम फे ऊ बजेट कार्यान्वयन हुइ निसेकल हो । ई बजेट कार्यान्वयन हुईलेसे हमहन् सामाजिक बेथिती विरुद्ध आवाज उठैना करठ । ई सब अब्बे हमारलाग दुःखके सपना जैसिन बा ।

“ मै छावा होक जर्मनु । ढिरढिर जवान हुइटी गैनुठो म्वा बानीव्यवहार फे छाइन्के जस्ट बइलटि गैल । ”

- बिरेन्द्र चौधरी

समुदायके प्रतिनिधी आवाज

यमुना कुमारी भट्ट जोशी

महिला सदस्य,

धनगढी उप-महानगरपालिका वडा नं. ७

हमार समाजम अभिनफे जन्निन् डोस्रा दर्जाके नागरिकके रूपम हेर्जाइठ । जनप्रतिनिधिक रूपमा निर्वाचित हुइनु ट जन्नि मनैन् घरसे बाहेर काम कर्ना कट्टा कर्ना परठ कैक महसुस कर्ल बाटुं । समुदाय अभिनफे हमन विश्वास निकरट । ना ट हम्र कौनो बैठकम (स्व्यालम) आपन बाट ढर पैठी । हम्र बोल्डर्ली कलसेफे ठारु मनै निस्वीकर्ठ । कबुकाल कौनो कार्यक्रम वा जुट्याल्हामसे बेरम घर आइबो ट बहुट बाट सुन पर्ठ । कबुकाल ट जन्नि मनै हुइलम दुःख लण्ठ । आपन मनह पुछुं “मै काजे जनप्रतिनिधि हुइनु ? काजे चुनाव जित्नुं ? ” सुरुक् २ वर्ष ट जनप्रतिनिधि होक काम कर्ना बरा कर्ना परल । एकदुईठो तालिममा भाग लेनु ट आपन बाट ढर सेक्ना हुइनुं । आजकाल मै महिला अधिकारके पक्षम काम कर्नुं । पैल्ह महिला (जन्नि) ओ बालबालिकन्के नाउंमा अल्गाइल बजेट डगार बनैना ओ पूर्वाधार बनैनामा खर्च कैजाए । लेकिन, आजकाल हम्र जन्निन्के लाग अल्गाइल बजेट जन्निन्के लाग खर्च कर्ना वातावरण बनैल बाटी ।

शारदा तामाकार

महिला सदस्य

धनगढी उप-महानगरपालिका वडा नं. ९

एक ट मै जन्नि मनै । ओम्नफे दलित समुदाय ओ बिनाभ्वाज करल । टब महि बरा कर्ना परल । मै भ्वाज कैक जैम कना मनै विश्वास फे निकर्ठ । महि चुनाव लरकलाग टिकट फे निडेगि । लेकिन, महि आपनमा विश्वास रह टब मै चुनाव जित्नुं । जनप्रतिनिधिके रूपमा निर्वाचित हुइनासे पहिल मै समुदायस्तरमा सामाजिक क्रियकलापम लण्नुं । ओहओर्से महि समुदायके लाग काम कर्ना लिरौसी हुइल । महि ठारु (पुरुष) वडासदस्यहुक्र मजासे सहयोग कर्ति बाट । हमार समाजमा अभिन फे जन्निन् घरसे बाहेर निक्क निस्काकठुइठ । जन्निन् घरेलु हिंसाक सिकार हुइटी बाट । लेकिन, हुंक्र

वाकरविरुद्धमा ब्वालफे नि सेक्ठ । याकरविरुद्ध आवाज उठाइकलाग हुंकन बाहेर लान पर्ना जरुरी बा ।

DISCLAIMER

यी अंकमा सिमेट्रिजल जानकारी समुदायम काम कर्ति रहल स्वयंसेवक, अनलाइन माध्यमसे लेहल आधिकारिक स्रोत, सरकारी कार्यालय ओ अकाउन्टबिलिटी ल्याब नेपालके फेलोसिमअन्तर्गत काम कर्ति रहल महिला समूहके कैयौठे मनैनसे प्रत्यक्ष ओ अप्रत्यक्ष रूपमा बढ्वाक तयार कैगिल हो । विषयके महत्व, सान्दर्भिकता ओ धनगढी उपमहानगरपालिकाम पारसेवना सकारात्मक प्रभावह ध्यान डेक यी विषयवस्तु छान्गिल बा । यी अंकमा सिमेट्रिजल जानकारी बुलेटिन प्रकाशित हुइल मितिसम् सत्य बा ।

“Gov-her-nance” अकाउन्टबिलिटी ल्याब नेपालले धनगढी उपमहानगरपालिकासँगको सहकार्य र CFLI को सहयोगमा तयार गरिएको हो ।